

har erkjendt, at den paagjeldende Mand er sin Post voksen, og at han har stiftet betydelig Gavn ved dette private Foretagende, — at Thinget, siger jeg, ikke bør betænke sig paa at bevillige 1000 Rbd. til.

Jeg skal tillade mig at berøre et andet Spørgsmaal vedkommende Sorø Akademie. Det angaaer ikke directe nogen Pengebevilling, der vil komme under Afstemning, men et Forslag, der indeholdes i Budgettet, og det angaaer en Sag, hvorom der har været talt om ved enhver Finantslov her. Det er nemlig et Tillæg til nogle Adjuncter i Sorø. Dette Forslag er blevet forkastet i Thinget to Gange, det er atter nu kommet frem tredie Gang, og denne Gang fra Cultusministeren og indstillet af Udvalget. Men det vil maaskee erindres, at jeg forrige Gang stillede en Forespørgsel til den daværende Cultusminister, om der ikke kunde forventes en Bestemmelse fra Ministeriet, som satte Adjuncterne ved Skolen i Sorø enten paa samme Fod som de andre Adjuncter ellers, hvis dette ikke skulde kunne opnaaes, om der da ikke kunde ventes et Reglement, som bestemte Gageringsforholdene ved Skolen i Sorø saaledes, at ikke hver Gang, der skulde skee en Gageforøgelse der, eller en ansat Adjunct skulde rykke op paa højere Gage, dette Spørgsmaal da skulde underkastes en Behandling her i Thinget og betragtes som Noget, der blev tilstaaet mere af Naade end som en Ret. Saa vidt jeg forstod den ærede forrige Cultusminister, var det hans Mening, at udfærdige et saadant Reglement for Gageringen i Sorø Skole; men jeg har imidlertid ikke bemærket, at der er kommet Noget frem ved Anmærkningerne til Finantsloven, som viste, at denne Plan var kommen sin Fuldbendelse nær, og det er derom, at jeg gjerne vilde have fornøden Oplysning, enten fra den nærværende eller fra den nys afgaaede Cultusminister. Om Sorø Akademies Forstøvesen har jeg sluttelig kun een Bemærkning at gjøre, nemlig den, at jeg vel paa mine Vælgeres Begne tør vente, at Cultusministeriet vil tilholde Forstbestyrelsen at opfylde de Pligter, som paaligge den med Hensyn til Præstationer af Kjørsler og deslige; thi uagtet det er en offentlig Anstalt, saa er jeg bleven anmodet om at udtale, at det er

meget vanskeligt for de enkelte Communer at bringe Forstøvesenet til at opfylde dets Pligter i den ommeldte Henseende.

Begener: Aarsagen, hvorfor det ærede Udvalg har troet, ei at burde tilstaae Odense Realskole det af Cultusministeriet fordrede Tilskud af 500 Rbd., og altsaa endnu mindre de af os foreslaaede Tusinde Rbd., angiver det deels at være den, at det ikke kan erkjende Rigtigheden af, at Statskassen understøtter private Skoler, og deels den, at det mener, at Odense Commune, som er temmelig stor, i den Henseende burde gjøre, hvad der her foresdres af Staten. For det Første er det jo flere Gange omtalt her i Thinget, at det ikke er muligt, saaledes at fore et bestemt Princip igjennem i al sin Strengthed og Consequent, og at man, ved at gjøre dette, vilde begaae Uretfærdighed og Ubillighed, og at man maa see hen til de enkelte specielle Tilfælde og deraf lade sig bestemme og ikke efter en almindelig antagen Regel. Dette gjælder nu især med Hensyn til en Finantsbevilling. Jeg troer nu, at man med Hensyn til Odense Realskole maa komme til en Undtagelse fra den almindelige Regel, som Udvalget har villet gjøre gjældende, eller at man bør understøtte dette private Institut. Vi have jo ofte her understøttet private Instituter, saaledes med 1,000 Rbd. til Institutet paa Holsteinborg og 2,000 Rbd. til en Bondehøjskole o. s. v. Men for det Andet er jo selve Udvalgets Princip i og for sig ikke rigtigt. Jeg troer, at netop, som det ogsaa blev bemærket af den anden ærede Forslagsstiller, at Staten bør træde til og understøtte de højere private Instituter, som staae over det Almindelige, som virkelig kunne bestaae og trives, og hvor der er private Kræfter tilstede, som have ført en saadan Anstalt frem, som er ualmindelig her i Landet; her bør Staten netop træde til og give en Understøttelse, for at den kan blive bedre og mere fuldstændig, og man bør ikke, som vi have gjort ved Aarhus Realskole efter en vis forudfattet Idee, anlægge paa Statens Bekostning en saa dyr og unyttig Anstalt som Aarhus Realskole, og som, som den anden ærede Forslagsstiller tilstrækkelig har viist, aldeles ikke opfylder sin Bestemmelse. Jeg troer, at, naar man vilde